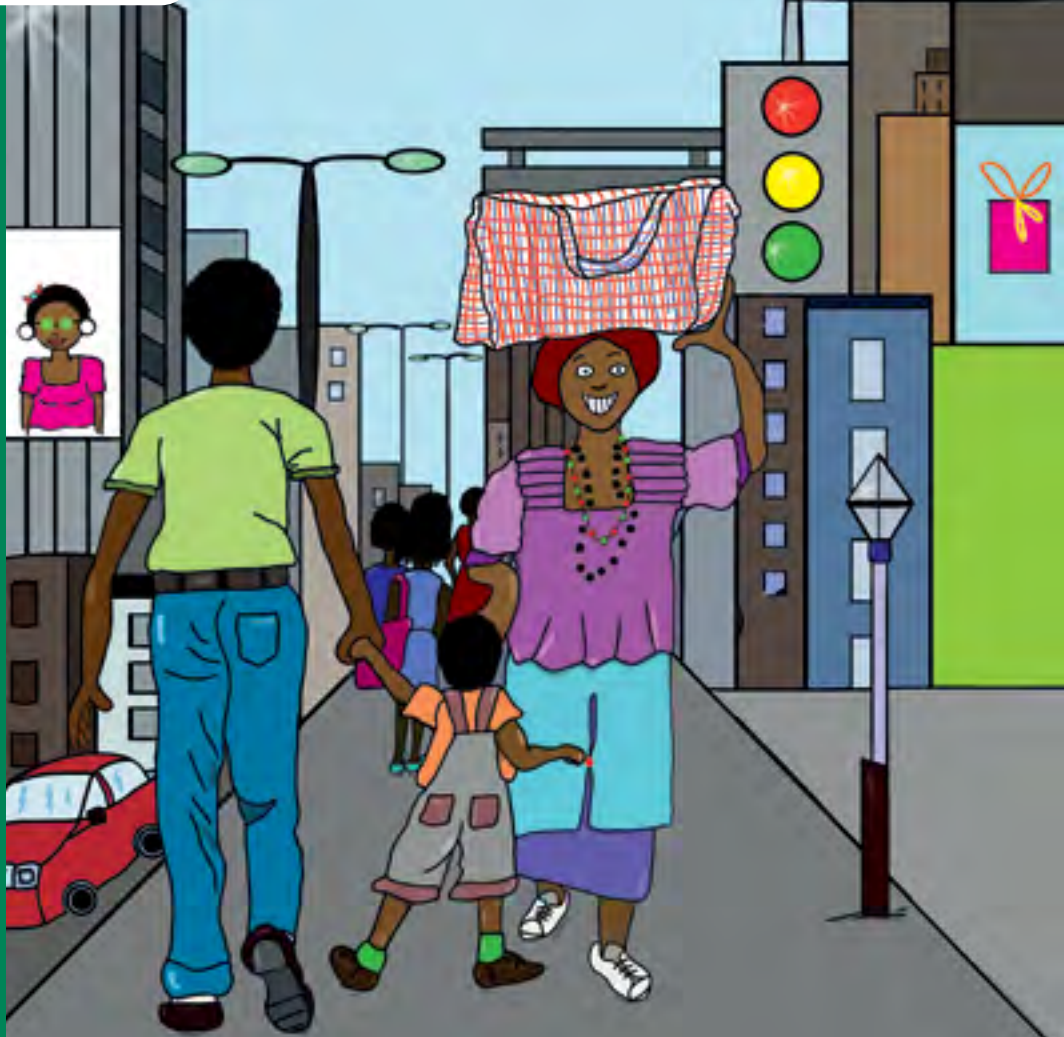




Ke nako ya Keresemese

Pitsi Ragoasha

Sesotho



Ke nako ya Keresemese

E ngotswe ke Pitsi Ragoasha
Motaki wa ditshwantsho ke Siyasanga Madyibi



E fetoletswa ke Mpho Ntaka

Taxi Rank



Ho ne ho foka moya wa thabo, moya wa tswalo ya Morena.

Mmakwena le bana ba hae ba ne ba le boemelong ba ditekesi, ba eme moleng wa batho ba neng ba emetse ditekisi tse yang toropong.

Mmakwena le bana ba ne ba ilo reka diaparo le dijo bakeng sa Keresemese.

Ba ne ba sa lebella hore batho ba tlabe ba le ngata ka tsela eo moo boemelong ba ditekesi.

Ba ne ba tla petetsana ka tekesing eo hobane ba ne ba batla ho fihla toropong ka pele.

Bakganni ba ditekesi bona ba ne ba sa kgathalle ho petetsana hoo ha bapalami ka tekesing, tabakgolo ho bona ene e le ho amohela le ho etsa tjhelete feela.



Toropong e ne ele semphete ke o fete, ho tletse letshwele la bareki ba tlileng ho reka bakeng sa Keresemese.

Ka hara mabenkele ho ne ho kgabisitswe hantle ka difate tsa Keresemese tse kgabisitsweng hantle ka mebalabala le mabone.

Basebetsi ba bang ba mabenkeleng ba ne ba apere dibaki le marikgwe a mebala e mekgubedu le bosweu le dikatiba tsa teng, ba bang ba na le ditedu tse kgolo tse tshweu.

Bana ba Mmakwena ba ne ba thabetse ho bona fada Keremese empa ba bang ba ne ba motshaba.

Mmakwena le yena o ne a thabetse ho bona bana ba hae ba bapala le

fada Keremese empa nako ya bona e ne e le kgutshwane haholo tsatsing leo.

Ba ne ba e na le dintho tse ngata tseo ba neng ba lokela ho di etsa toropong pele mabenkele a kwalwa.



Basebetsi ba mabenkele ba ne ba le mothating wa ho letsa diletswa tse fapaneng le ho etsa menyakwe yohle ya mefutafuta ho hohela le ho thabisa bareki.

Ba bang ba ne ba hoeletsa ba re, “kena ka hare, ditheko di ntle haholo, o reka tse pedi mme o fumane e le ngwe mahala!”

Fada Keresemese yena o ne a nka bana a ba kenya mabenkeleng le ho ba fa dimpho le dipompong.

Mmakwena a hlokomela hore ba siiwa ke nako, a leka ho kgutsufatsa nako eo bana ba neng ba batla ho e qeta le fada Keremese empa ha aka a atleha ka ha bana ba ne ba mo kgomaretse ebile ba sa utlwisise ho tsamaya hohang.

Bana ba Mmakwena ba ne ba thabetse ho bapala le fada Keresemese mme ba lebetse ka hore ba tletse eng toropong.

Mmakwena o ile a tlameha ho kopa mookamedi wa mabenkele hore a pate fada Keresemese ka mora lebenkele hore bana ba tswe ka lebenkeleng.



Mmakwena o ile a hlokomela hore na ke hobaneng ha bana ba ne labalabela ho tla le yena toropong.

Sena se ne se bakwa ke hore kamehla ba ne ba utlwa bana ba bang ba ba phetela dipale tse ngata ka fada Keresemese.

Mmakwena o ne a se a le tlasa kgatello hobane o ne a ntse a ena le dintho tse ngata tseo a lokelang ho di etsa.

Sena se ile sa mo kgathatsa le ho feta hobane ba ne ba sa kgone le ho tsamaya ka pele ka lebaka la bongata ba bareki mebileng.

Bana ba ne ba thulana le batho ba bang nako le nako kapa ba salla morao ha menahano ya bona e hohelwa ke ho hong ho itseng.



Hoba ba tswe ka lebenkeleng la pele,
Mmakwena le bana ba ile ba ya lebenkeleng
la dieta. Ha a ntse a potlakile jwalo a batla
a lahlehelwa ke ngwana a pele ba fihla
lebenkeleng leo la dieta.

Ha a tshela mmila le bana dirobotong, ngwana
e mong (Matome) o ile a bona diroboto di se di
le kgubedu a tshaba ho tshela mmila yaba o
salla morao.

Mmakwena a elellwa a se a le dirobotong tsa
bobedi hore Matome o nyametse. Mmakwena
le bana ba bang ba ne ba tshohile ba ferekane
hobane ba sa tsebe hore Matome o kae. Ka
lehlohonolo mapolesa a sephethephethe a ile a
mo fumana a lahlehile abile a ferekane yaba a
mo isa tenteng ya bona.

Matome ka ha e ne e le ngwana ya bohlale, a
ba fa ba dinomoro tsa mohala wa thekeng wa
mme wa hae tseo di neng di le ka mokotleng
wa hae wa borikgwe mme mapolesa a letsetsa
Mme wa hae.

Ebile thabo e kgolo ha ba boela ba fumana
Matome.



Ha ho ntse ho makaletswe se qetang ho etsahala ho Matome, ke moo ho hlahellang ketsahalo e nngwe. Ruri mehlolo e a etsahala toropong ka nako ya matsatsi a phomolo.

Mmatlou le monna wa hae le bona ba ne ba tlile toropong le bana ba bona ho tla rekela Keresemese.

Ka ha hone ho tletse haholo ho ne se bonolo ho tsamaya le bana ka toropong. Ba ile ba etsa geto ya ho ba siya ka koloing ba ba notlella ka hare.

Letsatsi le ne le tjhesa haholo mme bana ba qala ho utlwa motjheso o ka hara koloi, motjheso oo o ne o behile maphelo a bana bao kotsing e kgolo.

Bana ba ne ba se fufuletswe ba bile ba fellwa ke moya wa ho hema nakong eo ba neng ba notleletswe ka koloing.

Mmakwena ha a ntse a tsamaya a bona batho ba bokane koloing, a nyarela ka fesetere mme ha a ka a dumela seo a se bonang. Ho ne ho nale bana ka koloing ebile ba notleletswe motjhesong oo o mokalo. Mehlolo!!!



Mmakwena ha a ka a senya nako, hanghang a bitsa mapolesa.

Mapolesa a ile a tla ka potlako yaba a tihwatla difensetere tsa koloji eo hore bana ba tle ba kgone ho tswa ka koloing motjhesong.

Mmakwena o ne a halefile hoo ekang ke bana ba hae.

O ile a kopa mapolesa hore batswadi bao ba qoswe ka tlhekefetso ya bana mme a dumela ho ba paki ya pele nakong eo nyewe etlang ho kena.

Ha Mmatlou le monna wa hae Lekau ba fihla koloing ya bona, ba ile ba halefelwa le ho hlaselwa ke batho ba neng ba bokane moo koloing.

Ka lehlohonolo mapolesa a ne a ntse a le teng mme a kgona ho laola letshwele le neng le halefisitswe ke ketso ena ya batswadi ba notleletseng bana ka koloing.



Ha Mmakwena a tloha moo a ya lebenkeleng la Lahla-ke-thonape le lona le rekisa dieta tsa bana, ho ne ho ntse ho tletse jwaloka ka lebenkeleng la pele ebile ho petetsane.

Le bona ba petetsana jwalo le batho bohle ba be ba kgona ho kena ka hare.

Popoti le Kokoti bana ba Mmakwena, ba ne ba thabile haholo hobane ba ile ba fumana dieta tseo esale ba ne ba di batla ho tloha kgale.

Athe Pontsho le Matome bona ba ne ba swabile hobane ba ne ba sa fumana dieta tseo ba neng ba di batla, di ne di se di rekisitswe.

Mmakwena o ne a nahanne hore bana bohle ba tla fumana dieta tsa bona lebenkeleng leo, jwale o ne a se a le tsietsing ka ho se fumane dieta tsa Pontsho le Matome.

O ne a sa tsebe moo a ka batlang dieta teng, a ipotsa hore jwale ha a hlotswe moo, ebe o tla ya kae.



Mmakwena o ne imetswe haholo ka lebaka lena la dieta tsa bana.

Pontsho le yena o ne a bonahala a tshwenyehile hobane ha a fumane boholo bo nepahetseng ba dieta tseo a neng a hlile a di rata.

Ha ho ntse ho le jwalo, morekisi le yena o ntse a phehella hore Mmakwena a kgethele bana dieta tse ding.

Ha dieta di le nyane ho Pontsho o re di tla saroloha mme di molekane kamora nakwana ha a ntse a di rwa.

Ha di le kgolwanyana o ne a re ho Mmakwena a seke a kgathatseha di ntse di lokile hobane bana ba hola kapele mme Pontsho o tla hola le tsona dieta tseo.

Ho ne ho bonahala e ka morekisi ha a kgathalle le ho tsotella tsena tsohle, yena o ne a batla ho rekisa a iphumanele tjhelete, ebile a sa tsotelle hore dieta tseo di batlelwa Keresemese.



Big Book

Lebenkeleng la dibapadiswa le bitswang
Mphemphe le lona le ne le tletse.

Basebetsi ba lebenkele leo ba ne ba eme
menyako ba letsa diletswa tsa mefutafuta ho
hohela le ho hapa maikutlo a bareki. Ba ne ba
bolela hore dintho tsa ho bapala di a rekeha
ebile dibapadiswa tse ngata di na le theolelo ya
50% ho tsona.

Batho ba bangata ba ne ba dumela hore ehlile
dibapadiswa tse rekiswang lebenkeleng leo di
theotswe e le ka nnete empa Mmakwena ha
aka a kgodiseha.

O ile a lemoha hore theko e bontshitsweng
dibapadisweng tseo ha e fapane le ditheko tse
neng di bontshitswe qalong ya selemo ha a ne a
etetse lebenkeleng leno.

Bana bona ba ne ba sa kgathalle ditheko, ba
ne ba ntse ba kgetha dibapadiswa tseo ba di
ratang ebe ba di kenya ka teroling le ha boMma
bona ba leka ho ba hanela.

CASH 'N CARRY

Today's
Special

AMOGETSWE



Ka Lebenkeleng le bitswang Modula-thoko le teng ho ne ho le moferefere.

Basebetsi ba lebenkele ba ne ba boleletswe hore ba se dumelle bana ba ka tlaase ho dilemo tse leshome ho kena ka lebenkeleng.

Mmakwena o ile a makala le ho teneha ha a utlwa taba ena.

Basebetsi ba lebenkele ba ile ba leka ho mo hlaloseisa mabaka a entseng hore lebenkele le nke qeto eo empa Mmakwena o ile a tobana le monga lebenkele leo mme a mmotsa hore na molao oo o o nkile kae?

Qetellong monga lebenkele o ile a dumella Mmakwena le bana hore ba kene ka lebenkeleng.

Batho ba bang kaofela le bona, ba nka monyetla ka seo mme ba kena le bana ba bona.



Ka toropong ho ne ho na le dibaka tsa boikgathollo tseo batho ba neng ba di etela ka nako ya Keremese.

Batho ba bangata ba ya dibakeng tsena ho ya phomola ha ba kgathetse ke ho potoloha ka toropong le ho ithabisa.

Ba phomola bojwaang bo botala, meriting ya difate tse kgabisitsweng ka mekgabiso e metle ya mebala-bala ya Keresemese.

Ka lehlakoreng le leng la serapa sa boikgathollo ho ne ho e na le difate tse telele tse okametseng matamo a metsi.

Mmakwena le bana ba ile ba ya serapeng sa boikgathollo sa toropo ho ya phomola le ho ithabisa ka mora ho tsamaya nako e telele toropong.



Batho ba bang bona ba ne ba besitse nama, ba ja, ba bang ba ne ba nwa, e ne ele menyakwe ho le monate ho ithabiswa.

Bana ba ne ba matha hohle sebakeng sena, ba palama dipalangwa tsa mefutafuta tse potolohang sebaka seo le tse ba fufisetsang hodimo.

Haufinyane bana ba Mmakwena ba ile ba kena dipapading tsena, ba ne ba tlolatlola ho tloha motjhining o mong ho ya ho o mong.

Ba ne ba batla ba phomola dipapading tseo ba di tlwaetseng tsa nako le nako. ba kopanela le ho tantshetsa mmino o lerata o neng o letswa serapeng sa boikgathollo.

Bana ba bang ba ne ba tseba ho tantsha haholo e le dikgeleke, ha ba bang bona ba ntse ba tlola-tlola ka thoko ho mmino.

Ee, e ne e le nako ya Keresemese mme ho ne ho letswa dipina tse tummeng tse kang "Haka matorokisi haka!"



Ba tshireletso ya sebaka sena sa boikgathollo le bona ba ne ba fadimehile ho netefatsa hore baeti ba bolokehile, haholo bana, mashodu le bao ba sebedisang tahi hampe.

Mmakwena le ena o ne a boetse a tshwenyehile ka polokeho ya bana ba neng ba bapala ka thabo haufi le matangwana a ho sesa.

Qetellong o ile a bokella batswadi ho ba hlokomedisa ka kotsi ya bana ba bapalang haufi le matamo.

O ile a ba hlokomedisa hore bana ba ba bangata ba lahlehetswe ke maphelo a bona ka dinako tsena tsa Keresemese ha ba ne ba thabile haholo.

TAXI BANK

O BE LE
LETSATSI LE
HANTLE



Letsatsi le ne le se le tla dikela mme dibese le ditekesi di se di qala ho palamisa batho, ho ba kgutlisetsa hae.

Mmakwena le bana ba hae ba ile ba nka merwalo ya bona ya mabenkeleng ba ya boemelong ba ditekesi.

Bana ba ne ba ile ba ithabisa haholo hoo ho neng ho le thata hore ba kgutlele lapeng.

Kajeno ha ba tlo robala hantle kaha ba tlabe ba emetse letsatsi la Keresemese hosane.

Mmakwena o ne a batla ho fihla hae kapele hore a qale ho hlwekisa le ho pheha ka ha hosane ba ne ba lebelletse baeti.

Hona bosiuung boo, o ne a itukisetsa ho ya kerekeng le bana ho keteka tswalo ya Krete.

DITEBOHO

E ngotswe ke

Pitsi Ragoasha

Motaki wa ditshwantsho ke

Siyasanga Madyibi

Mohlophisi 1

Pandelani Claudine Rambau

Mohlophisi 2

Isabel Seakamela

Mohlophisi 3

Irene Masemola

Moqapi

PixelPing Design

Mofetoledi

Mpho Ntaka

Mosireletsis wa Boleng

Matebogo Makhutle



ISBN 978-0-638-00747-3



basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

